

TEMMUZ'23

PEMA KOLEJİ 2022-2023 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI REHBERLİK BÜLTENİ

(BÜLTEN

ÇOCUĞUN GELİŞİMİNİ DESTEKLEYEN EBEVEYN TUTUMLARI

*Ebeveyn Yaklaşımı
Nasıl Olmalıdır?*

**Demokratik
Ebeveyn Tutumu**

OKULUMUZDAN
GÜNCEL HABERLER İÇİN

Bizi takip edin

Instagram Facebook Twitter YouTube pemakoleji

ÇOCUĞUN GELİŞİMİNİ DESTEKLEYEN EBEVEYN TUTUMLARI

■ Çocukların yaşamını sağlıklı bir biçimde devam ettirebilmesi ve dış dünyaya açılabilmesi için aile ortamında özellikler geliştirdiği gibi, daha sonra gireceği ortamlarda da kullanacağı insan ilişkilerini ve problemlerine bulacağı çözümleri de bu aile ortamında kazanır. Çocukların gelecekte uyumlu ve başarılı olabilmeleri, sağlıklı ve dengeli bir kişilik geliştirmeleri aile içindeki tutumlara bağlıdır. Ailenin çocuğa karşı olan tutum ve davranışları çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca anne ve babanın sadece çocuğa karşı değil, birbirine karşı davranışları da çocuğun dış dünya ile kuracağı ilişki için bir model oluşturmaktadır. Anne-babanın tutumu gelişmekte olan çocuğa model olur ve çocuk gördüğü bu modeli taklit ederek ve bu davranışları özümseyerek kişiliğini yavaş yavaş oluşturmaya başlar. Bu sebeple sağlıklı ve olumlu bir ilişki için, çocuğun gelişimini destekleyen ebeveyn tutumu oldukça mühimdir. Bu destekleyici, olumlu ebeveyn tutumu; Demokratik Ebeveyn Tutumudur.

DEMOKRATİK EBEVEYN TUTUMU

● Anne babanın çocuğu kabulü, sevgi ve sevecenlikle ele alması, çocukla ilgilenmesi şeklinde davranışa yansımaktadır. Kabul eden anne baba, çocuğun ilgilerini göz önünde tutarak onun yeteneklerini geliştirecek ortamı çocuk için hazırlar. Kabul gören çocuk, genellikle sosyalleşmiş, işbirliğine hazır, arkadaş canlısı, duygusal ve sosyal açıdan dengeli ve mutlu bir bireydir.

● Anne baba birbirlerine ve çocuklarına karşı olan duygularında net ve açıktır. Aile içinde güven ve şeffaflık vardır. Aile huzurludur. Problemlerle nasıl baş edebileceklerini birlikte araştırırlar. Eğer aile ortamı çocuğa kendi benliğini, kimliğini, duygu ve düşüncelerini anlatma özgürlüğü veriyorsa çocuk sağlıklı bir biçimde olgunlaşma yolunda gelişir. Anne babanın denetimli serbest bırakması çocuğun kendisini geliştirici imkanları önüne sunması demektir.

● Çocuk daha yaratıcı ve daha toplumsal bir birey olarak yetişecektir. Bu tutumdaki aile üyeleri, aileyi ilgilendiren kararlar alınırken çocuğun fikrini de alır. 'Daha o çocuk, bu işten o ne anlar' düşüncesi yerine 'Çocuk da bizimle yaşıyor ve alacağımız kararlarda onun da söz hakkı olmalıdır' düşüncesi hakimdir.

● Çocuğun bir birey olarak ailesini sevip sayan ama bağımsız bir fert olması gerektiği inancı mevcuttur. Çocuğa sevgi ve saygı gösterilir. Çocuğun kendi düşünce ve fikirlerini (ne kadar mantıksız olursa da olsun) açıklama fırsatı verilir. Çocuk susmaya değil konuşmaya teşvik edilir.

EBEVEYN YAKLAŞIMI NASIL OLMALIDIR?

Sağlıklı anne-baba ve çocuk ilişkisinin temelini güven oluşturur. Her anne-baba çocuğunun, özgüveni tam bir birey olmasını ister. Özgüvenin oluşumu bir süreç gerektirir ve bu noktada en büyük rol ebeveynlere düşmektedir. Aşağıdaki sunduğumuz öneriler, çocuktaki öz güven oluşumu için, çocuğun gelişimini destekleyen en temel ebeveyn yaklaşımlarıdır.

1- Kabul Gösterme: Kabul gösterme çocuğu koşulsuz, şartsız, yargılamadan kabul etmektir. Fakat çocuğun her davranışını onaylamak değildir. Çocuğun yapıcı değişimini sağlamada, sorununu çözmesini kolaylaştırmada daha sağlıklı psikolojik duruma gelmesinde, öğrenmesini cesaretlendirmede kritik öge, kabul göstermedir.

2- Dinleme: Çocuğa kabul edildiğini göstermenin yollarından biri de dinlemedir. Anne-babalar genellikle çocuklarını dinlediklerini düşünürler ancak çocuk konuşurken zaman zaman uyarma, hatırlatma, önerilerde bulunma, fikir yürütme gibi müdahalelerle çocuğu tam olarak dinlemeyebilirler. Sorunu olan ve kendinden bir şey anlatmaya çalışan çocuğa uyarı, yargılama gibi müdahaleler çocuğun susmasına, kendisini duyulmamış gibi hissetmesine neden olur. Bu durum çocuğun ilerideki sorunlarını da anlatmamasına ve içine atmasına neden olabilir. Çocuk dinlenildiğinde önemsendiğini, kendisine değer verildiğini hisseder ve ailesi ile arasında güven duygusu oluşur.

3- Olumlu Pekiştirme: Anne-babanın dikkati ve ilgisi çocuklar için önemli bir pekiştireçtir. Çocuk için takdir edilme bir ödüllendirmedir. Bu yüzden çocuğun çabaları görülmeli, kendisine geri bildirim verilmelidir. Böylece çocuk başarı duygusunu da tatmış olacaktır.

4- Sınırlar-Kurallar: Çocuklar bir yönden sınırsız bir özgürlük talep ediyormuş gibi görünürler ancak diğer yandan da kendilerini güvende hissedebilmek için sınırlara, kurallara ve bunların arkasında güçlü ve istikrarlı bir şekilde duran ebeveynlere ihtiyaç duyarlar. Sınırlar çocuğun güvende olduğunu hissetmesinde oldukça önemlidir. Sınırlar ve kurallar ebeveynlerin önderliğinde, mutlaka çocukla birlikte oluşturulmalıdır. Kuralların ne olduğu, bu kurallara uyulduğunda ve uyulmadığında gelecek sonuçların neler olacağı önceden belirlenmeli ve bu çocuk için net olmalıdır.

5- Kaliteli Zaman ve Paylaşım: Çocukla geçirilen özel zamanlar ve paylaşımlar aile ile kurulan ilişki için oldukça önemlidir. Gün içinde geçirilen özel zamanlar; paylaşımların artmasını, anne-baba ve çocuk arasında sıcak, güvenli bir ilişkinin oluşmasını sağlayacaktır.

6- Uygun İfade ve Yönlendirme: Çocuklarla konuşurken kullandığımız kelimeler, sesimizin tonu, vurgularımız oldukça önemlidir. Ne söylediğimiz yerine nasıl söylediğimiz daha dikkat çekicidir. Uygun ifade sağlıklı iletişimin başlangıcıdır. Örneğin: "Ödevlerini çabuk yap!" yerine "Akşam yemeğine kadar ödevlerini yap ki sonra beraber keyifle yemek yiyelim." İfadesi daha uygun olacaktır.

Aynı zamanda "...yapmazsan ...yapamazsın." ifadesi yerine "...yaptığında ...yapabilirsin." gibi cümleler daha olumlu olacaktır.

7- Önleyici Açıklamalar: Önleyici tutum, çocuğun bir davranışı yapmadan önce anne-babanın çocuğa o davranışı neden istemediğini ve bu davranışın kendilerinde somut olarak neleri engellediğini belirtmesidir. Bu açıklamayı yaparken anne-babanın yaşadıkları duyguları da ifade etmeleri çocuğun onları anlamasını kolaylaştıracaktır. Örneğin her gördüğünü isteyen ve bunu ağlayarak ifade eden çocuğa "Bugün yine alışverişe çıkacağız, geçen seferki gibi her gördüğünü istemenden hoşlanmıyorum. Gitmeden önce ne alacağımıza birlikte karar verelim." diyerek önleyici bir açıklama yapabilirsiniz.

Son olarak, her olumsuz davranışı önleyen ve olumlu davranışın oluşmasını sağlayan kesin reçeteler yoktur. En önemli nokta kendinizi ve çocuğunuzu iyi tanımanız, ilişkilerinizi gözden geçirmeniz ve çocuğunuza kişiliği ile ilgili değil de davranışlarına yönelik geri bildirimler vermenizdir.